

<https://doi.org/10.37919/0201-419X.2021.95.6>

УДК 81'38

ЛІНГВОІМАГОЛОГІЧНА РЕЦЕПЦІЯ ПОСТАТІ А. КРИМСЬКОГО В ДОКУМЕНТАЛЬНОМУ КІНОПРОСТОРИ

ГАНЖА

Ангеліна Юрїївна,

кандидат філологічних наук,
старший науковий співробітник
відділу стилістики, культури мови
та соціолінгвістики,
Інститут української мови НАН
України,
вул. М. Грушевського, 4, м. Київ,
01001
e-mail: ganzhalina@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2938-5306>

Anhelina

GANZHA,

PhD in Philology, Senior
researcher of the Department of
stylistics, language culture and
sociolinguistics,
Institute of the Ukrainian Language
of National Academy of Sciences of
Ukraine,
4 Hrushevskyi St., Kyiv 01001, Ukraine
e-mail: ganzhalina@ukr.net

У статті запропоновано авторську лінгвоімагологічну рецепцію постаті Агатангела Кримського в документальних медіапродуктах «Кримський фоліант» (2013), «Агатангел Кримський. Пишемо історію» (2018), «Агатангел Кримський. Із спогадів про щирого друга» (2021). В обраних до аналізу стрічках фіксуємо цілеспрямовані спроби спроектувати імідж Агатангела Кримського на ототожнення автообразу (образу свого) і гетерообразу (образу іншого). Усвідомлена українськість Кримського як самовіддане служіння ідеям справедливості особливо вияскравлюється на тлі його неукраїнського походження, що для творців медіапродуктів стає потужним аксіологічним та ідеологічним інструментом.

Ключові слова: лінгвоімагологія, Агатангел Кримський, медіапродукт, імідж, автообраз, гетерообраз, полікультурна мовна особистість.

Реалії ХХІ століття в різних сферах наукового пізнання актуалізували дослідження, в полі зору яких – взаємодія культур, ідентичності, інакшості та пов'язані з ними процеси і явища, що потребують мультидисциплінарної рецепції. Значний потенціал у цьому аспекті має лінгвоімагологія – новий напрям сучасного мовознавства, який «вивчає імідж – образ одного

народу і країни в очах іншого» [Іванова 2014: 9]. В Україні лінгвоімагологічні дослідження проводять Л.П. Іванова, М.М. Брик, А.А. Мороз, Н.М. Сиромля, О.В. Тупчії та ін. Зазначений напрям розвивається на основі імагології – «сфери досліджень у різних гуманітарних дисциплінах, що вивчають образ «чужого» (чужої країни, народу і т.ін.) у громадській, культурній і літературній свідомості тієї чи тієї країни, епохи» (цит. за [Брик 2020: 28]). Образ «чужого» розглядають в імагології як стереотип національної свідомості, тобто як стійке, емоційно насичене, узагальнено-образне уявлення про «чужого», яке сформувалось в конкретному національно-історичному середовищі.

Зв'язок лінгвоімагології з іншими сферами лінгвістики (за Л.П. Івановою) умовно зображено на схемі 1. Не ставимо за мету докладно розглянути всі сегменти ілюстрації, зацентруємо увагу лише на тому, що лінгвоімагологія має перспективи спільних трансдисциплінарних досліджень із сучасною інтегративною лінгвостилістикою, серед засад якої – розуміння стилю як «творчої мовної діяльності, мовної поведінки в різних колективно усвідомлених ситуаціях спілкування, дотримання умов комунікації в конкретних сферах культури» (С.Я. Єрмоленко). Проблема вивчення мовної репрезентації чужих / інших національних культур – одна з найактуальніших у сучасній лінгвістичній імагології – виразно проектується на лінгвостилістичне поняття «мовно-естетичні знаки національної культури» і дає змогу вияскравити виражальний ресурс загальноживаної мови.

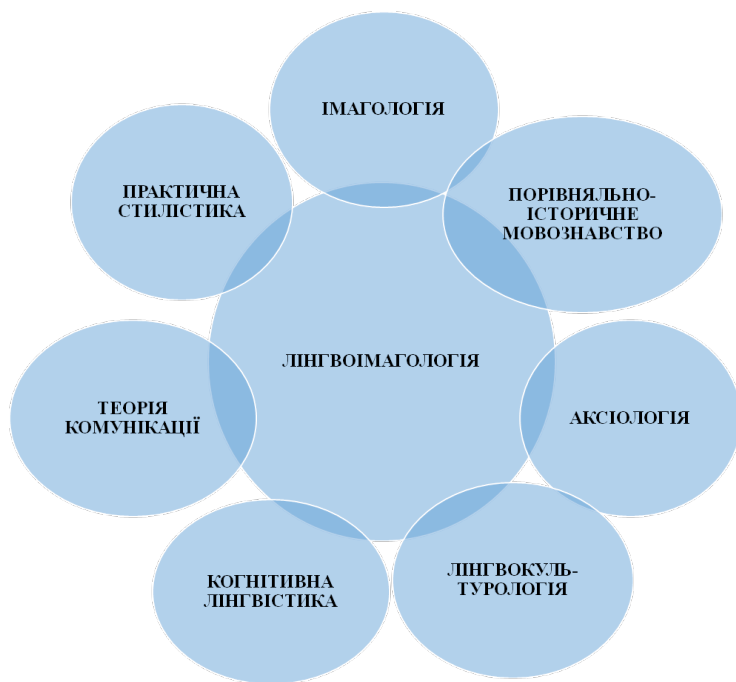

Схема 1

Як зазначають дослідники, лінгвістична імагологія є самостійним міждисциплінарним науковим напрямом, що вивчає мовні засоби створення та репрезентації інонаціональних образів у їх експліцитному та імпліцитному зіставленні з автообразом у різних видах текстів [Камалова 2020: 34-35].

Найважливіша частина лінгвоімагологічного аналізу – національно-культурна, що лежить в основі адекватної міжкультурної комунікації. Зауважимо, що на межі культур взаємодіють не лише мови з різними концептосферами, але й образи однієї культури взаємодіють з образами іншої, які відображають ніби одні й ті самі явища, проте особливим способом, і різниця, яка виявляється між цими образами в процесі їх порівняння, формує особливу картину світу у свідомості людини, яка перебуває на межі культур. Для України актуальним є вивчення образів народів і країн, які відіграють вагомий роль у політичних та економічних відносинах Заходу і Сходу, коли на мультикультурному тлі увиразнюється опозиція «свій – чужий / інший».

Ключовими поняттями лінгвоімагології називають автообраз (образ «своїх») і гетерообраз (образ «чужих»). Гетерообраз має складну градуальну структуру: ІНШИЙ–ЧУЖИЙ–ВОРОГ (від найменшого ступеня відчуженості щодо автообразу до найбільшого) [Камалова 2020: 11]. Лінгвоімагологічна специфіка репрезентації авто- та гетерообразу передбачає насамперед лінгвостилістичні та лексико-семантичні засоби актуалізації.

Серед основних понять лінгвоімагології – стереотип, імідж, образ. Дослідники вважають, що стереотипи є первинними імагологічними формами та можуть слугувати для побудови інших форм – іміджів та образів країн (Г.С. Мельник, С.Г. Тер-Мінасова та ін.). На відміну від стереотипу, імідж, як зазначає С.К. Милославська, являє собою свідомо і цілеспрямовано редукований уже в процесі свого формування образ складного об'єкта з прогнозованою естетичною, етичною та емоційною реакцією на себе, отже, з керованою інтерпретацією [Камалова 2020: 49]. У дослідженні текстів медіадискурсу часто віддають перевагу терміну «імідж», який пов'язують із масовою свідомістю. Формування імагологічного образу відбувається в проекції системи цінностей «своєї» культури, через яку «рецензують» іншу/чужу культуру.

Саме лінгвоімагологічна рецепція видається найбільш доречною в аналізі засобів творення образу видатного українського вченого Агатангела Юхимовича Кримського в сучасних документальних медіапродуктах. За словами М. Слабошпицького, А. Кримський, «вирішивши в родині, де ніколи навіть не звучало українське слово, ставши «выдающимся российским востоковедом», ... уособлював тих безкомпромісних наших діячів, які всіма засобами намагалися розширювати український простір» [Східні традиції державотворення 2020: 41]. «Я зрозумів, що мушу бути українофілом – це я зрозумів цілком свідомо. І от я жадібно ухопився за українство. Кожнісіньку вільну від «офіційних занять» хвилину я присвячував Україні. Перша ознака національності є мова – я й нею найперше заклопотався, пильно читав усіякі книжки, особливу вагу звертав на етнографічні матеріали, перечитав усіякі філологічні праці», – писав Агатангел Кримський у автобіографії [Східні традиції державотворення 2020: 47].

Джерельною базою дослідження стали документальні медіапродукти «Кримський фоліант» (2013), «Агатангел

Кримський. Пишемо історію» (2018), «Агатангел Кримський. Із спогадів про щирого друга» (2021).

На нашу думку, в досліджуваних медіапродуктах маємо справу з документальним іміджуванням (конструюванням іміджу), орієнтованим на максимальну передбачуваність, впізнаваність і зрозумілість, на планування як самого образу, так і реакції на нього.

Вобраних для аналізу медіапродуктах бачимо цілеспрямовані спроби спроектувати образ Агатангела Кримського на ототожнення автообразу (образу свого) і гетерообразу (образу іншого). Свідомо обрана українськість Кримського як самовіддане служіння ідеям справедливості особливо вияскравлюється його неукраїнським походженням, що для творців медіапродуктів стає потужним аксіологічним та ідеологічним інструментом.

«Кримський фоліант» (2013). Волинська держтелерадіокомпанія. Автор і режисер Марія Андрушко, редактор Ольга Куліш, оператор Валерій Фетисов, асистент оператора Микола Дмитрук, режисер монтажу Олександр Радчук. У ролі вченого – актор Анатолій Мельничук.

Лінгвоімагологічна рецепція постаті Кримського реалізується і специфічними мовними засобами, і аудіовізуальним рядом. Зосібна зупинимось на прецедентних іменах (антропонімах і топонімах), що фігурують в аналізованому медіапродукті. Дослідники зафіксували інтерес сучасних засобів масової комунікації до прецедентних, знакових для мовної свідомості українців постатей, зокрема до їх потенціалу в конструюванні іміджу. Одна з відомих стратегій – занурення об'єкта в сприятливе для нього інформаційне середовище та залучення емоційної складової іміджетворення, що має великий вплив на реципієнтів та легко їм запам'ятовується. Згадані в кінооповіді прецедентні імена: Іван Франко, Павло Житецький, Михайло Драгоманов, Володимир Вернадський, Леся Українка – з одного боку, сучасники Агатангела Кримського, з якими він був пов'язаний дружньою і професійною комунікацією, і не згадати їх у документальному фільмі про видатного вченого-енциклопедиста не можна, а з другого – у мовній свідомості українців символізують національно-культурний простір, культурну пам'ять (тобто постать Кримського ідентифікується як автообраз, образ «свого»).

Становлення європейської культури й ідентичності відбувалося і через протиставлення «іншому» Сходу, тобто

фактично – через конструювання образу Сходу як «чужого». Своєю унікальністю як вчений і письменник Агатангел Кримський значною мірою завдячує «східній домінімі» у своїй долі. В основі диференціації проявів гетерообразу в документальній стрічці лежить просторово-темпоральний маркер. Його реалізацію засвідчуємо в біографічному нарративі (наприклад, через називання імагологічно маркованих реалій *ісламський мулла, Бахчисарай, Коран; Московський Лазаревський інститут, Сирія, Ліван, Бейрут* тощо).

Взаємодоповнювана полілогічність кінонарративу в аналізованій документальній стрічці створює ілюзію універсального (масового) іміджу головного героя стрічки. Авторитетні у своїй галузі комуніканти (згадаймо хоча б академіка М.Г. Жулинського) налаштовують на сприйняття інформації як достовірної.

На окрему увагу у фільмі «Кримський фоліант» заслуговують художні образи-символи, яким притаманна «широка смислова валентність» (Ю.М. Лотман) й свобода інтерпретування залежно від контексту та фонового культурного досвіду реципієнта. Наприклад: образ-символ *чорний птах* – цитата Кримського, що він бачив у сні чорного птаха, візуалізується в кадрі птахами в польоті, за якими постає образ чумного лікаря у пташиній масці із дзьобом. Закадровий текст «На Сході кажуть, якщо людина бачить птаха, до неї повернеться те, що колись було втрачене...» накладається на символізацію свободи (вільний політ) і смерті чи порятунку від неї (чумний лікар). Пор. також образ-символ фіалки, що служить своєрідним символічним обрамленням стрічки: з нього починається кінооповідь, і він же її завершує. Образ загалом прозорий і прочитуваний, його потрактування звучить у фіналі: «За стародавньою східною легендою ці квіти з'явилися зі сліз вдячності. Передусім вони адресовані землякові із доброю вісткою про наукову славу України...».

Особливу роль у конструюванні іміджу Агатангела Кримського відіграють цитати із його художніх текстів. Зауважимо, що збірку поезій «Пальмове гілля. Екзотичні поезії» вважають унікальною пам'яткою літератури. Іван Франко у 1910 році назвав Агатангела Кримського «високоталановитим поетом» і «дуже оригінальним повістярем».

«Бейрутські оповідання» Кримського, окрім своєї літературної та етнографічної цінності, мають велике значення для

розуміння мультикультурності. На думку письменниці й етнолог Марини Гримич, «нині, коли мультикультурні проекти в Європі значною мірою провалилися, у Кримського є свідчення того, що є моделі, які можуть працювати»¹.

Якщо зробити спробу умовно узагальнити відмінності сприйняття образу представника іншої культури видатним вченим-енциклопедистом і його сучасниками, то українці гетерообраз концептуалізували як «чужий» і потребу взаємодії з «чужим» сприймали як потенційну загрозу, а для Кримського гетерообраз – це «інший», взаємодія з яким – нові можливості, тому вчений без остороги вступав у мультикультурний діалог – науковий, мистецький, повсякденний.

«Агатангел Кримський. Пишемо історію» (2018). Цей медіапродукт було створено в межах проекту «Пишемо історію» каналу UATV, метою якого було забезпечення доступу іноземної аудиторії до об'єктивної, актуальної та повної інформації про події в Україні, формування та підтримання позитивного іміджу України у світі. Лейтмотивом утворення згаданого каналу була потреба в протидії російській пропаганді в умовах гібридної російсько-української війни. У січні 2020 р. канал припинив виробництво програм, у березні 2021 р. відбувся його перезапуск як іномовника російською мовою. Проект «Пишемо історію» охоплює близько 200 медіапродуктів. Стандартний хронометраж – 15 хвилин.

Оскільки документальний медіапродукт «Агатангел Кримський. Пишемо історію» є частиною державного іміджевого проекту, тому лінгвоімагологічний підхід до його аналізу видається найбільш умотивованим.

Потенційна глядацька аудиторія цієї стрічки – російськомовна. Прихованою смисловою домінантою кінонарративу визначено акцент на мультикультурності й водночас відданості українській ідеї Агатангела Кримського, наприклад: «Він був творцем українського сходознавства й одним із найкращих знавців української мови, яку вважав рідною, хоча не був етнічним українцем. Перед його талантом літературного критика, письменника і публіциста схилилися українські і російські письменники Іван Франко, Михайло Драгоманов, Антон Чехов та інші».

¹ Докладніше див. <https://www.radiosvoboda.org/a/agatangelu-krymskomu-150-poliglot-shodoznavevs/31047686.html>

У документальній кінооповіді професор Михайло Журба проєктує накладання автообразу і гетерообразу в лінгвоімагологічній рецепції постаті «універсального генія гуманітаристики». Ілюстрацією цього може слугувати теза: «Своїми роботами Агатангел Кримський довів, що література, культура, традиції не роз'єднують народи, а навпаки – об'єднують. Ця людина дала всім змогу усвідомити розуміння співіснування українського та слов'янського світу з тюркським, арабським». Порівняймо: у листі до П.Г. Житецького від 22.09.1896 р. А.Ю. Кримський пише: «...Коли я люблю Схід, то чи ж я тому винен? А що східна спеціальність не спинить мені роботу українську, дак цьому вірте» [Східні традиції державотворення 2020: 49].

Протиставлення етнізмів в оповіді про гостру полеміку Кримського з російськими істориками щодо походження української мови актуалізує негативно-оцінну конотацію у сприйнятті глядачами опонентів ученого.

Стилістичне обігрування повторів у фрагменті «**Кримський**, маючи **кримське** коріння, допомагав реформувати освіту **кримчаків і кримських** татар (підкреслення наше – А.Г.)» використане не лише з експресивною метою, а й задля транслювання ідеологічно наснажених смислів.

«Агатангел Кримський. Із спогадів про щирого друга (про Лесю Українку)» (2021). Проєкт кафедри української літератури Волинського національного університету імені Лесі Українки «Слухаємо українську (літературу) \ українське (СЛОВО)»: аудіо- та відеочитання творів української літератури, листів, спогадів, щоденників українських письменників». До 150-річчя від дня народження Агатангела Кримського та 150-річчя від дня народження Лесі Українки. Автор: А. Кримський. «Із спогадів щирого друга» (про Лесю Українку)². Текст читає: Олена Маланій.

Питання взаємин Лесі Українки та Агатангела Кримського в науці має чимало інтерпретацій. Науково-літературний діалог цих титанів українського духу – вдячний матеріал для дослідників й водночас інформативний документ доби. Вже сімдесятирічним, академік Кримський згадає першу зустріч з Ларисою Косач: «Обоє ми дуже зніяковіли і тільки після нагадування Олени Петрівни (матері Лесі Українки) подали одне

² Подано за виданням: Кримський А. Вибрані твори. Київ: Дніпро, 1965. С. 502-506.

одному руки... Ми були близькими друзями протягом багатьох років, до останнього дня життя Лесі Українки. Вона довіряла мені свої твори, перш ніж друкувати їх» [Східні традиції державотворення 2020: 729].

С.К. Богдан цитує першу (зовсім далеку від захоплення) епістолярну згадку Лесі Українки про Кримського (в листі до Михайла Драгоманова від 15 березня 1892 року з Колодяжного): «Мені сердечно шкода, наприклад, молоденького поета Кримського, адже з нього, може б, могли люди вийти, а тепер ... „зануда” сама зосталась» [Богдан 2008: 317]. І наскільки виразно контрастує з нею наступний фрагмент з епістолярію: «Ви знаєте, як я люблю Ваші наукові твори, хоч я і кругла профанка в таких матеріях. Я люблю їх тон. Куди діваються Ваші нерви, як Ви пишете такі речі? Так, наче Ви античний, врівноважений тілом і духом еллін, як пишете їх. Такий колорит я тільки на Акрополі бачила!» [Богдан 2008: 323]. У цьому контексті варто згадати оцінку Кримським знань Лесі Українки і її сумніння в написанні драм «В катакомбах» і «Адвокат Мартіан»: «Я їй цілу бібліотеку послав. Вона всі ці книжки уважно перечитала. Якби який-небудь приват-доцент стільки прочитав, скільки вона! А вона стільки працювала лише для того, щоб написати дві коротесенькі одноактові драми. Без перебільшення можу сказати, що Леся Українка була справжнім ученим-дослідником».

Лінгвоімагологічні аспекти вияскравлюються в ситуації, пов'язаній з написанням поеми «Одно слово» («Оповідання старого якута»). Уважна й вимоглива до своїх текстів Леся Українка неодноразово зверталась до А. Кримського з питанням, чи є в якутській мові слово «воля» («не забудьте, з ласки Вашої, поглянути десь по книгах за тим, чи є в якутській мові слово «воля» (liberté), що то я колись Вас питала, – сей інтерес не зник для мене і тепер»), але відповіді не одержала. Можливо, її листи не потрапили до адресата, оскільки він часто подорожував. Але після виходу поеми у світ Кримський виступив з критичною публікацією «Ложка дьогтю в бочці меду» (журнал «Нова громада», 1906, № 7), де зазначив, що в якутській мові є три синоніми слова «воля».

У мемуарах «Із спогадів щирого друга» вчений пише: «Леся Українка цілком спокійно сприйняла мою критику і дуже шкодувала, що в її творі була така помилка. Звичайно, якути тоді були під жорстоким утиском царизму. Народ був майже на

100 процентів неписьменним, і поема «Одне слово» до нього дійти не могла. Але Леся Українка, яка вміла дивитися вперед, у майбутнє, зрозуміла, що в художньому творі не може бути ні слова неправди: буде час, буде нагода – і неправда ця вийде назовні». 1908 року поему видано окремою книжкою під зміненою назвою – «Оповідання тубільця з півночі». Рецепція гетерообразу, ширше – опозиції «свій-інший», осмислюється в просторі національних мовних картин світу. В Лесі Українки інтерпретування гетерообразу якута символізується через його мову (якою поетеса не володіла), а для Агатангела Кримського, який знав якутську, гетерообраз набуває цілком конкретних рис.

Отже, ключові поняття лінгвоімагології – автообраз (образ «своїх») і гетерообраз (образ «чужих») – лежать в основі лінгвоімагологічної інтерпретації тексту і вияскравлюють специфіку мовної картини світу людини, яка перебуває на межі культур. У досліджуваних медіапродуктах фіксуємо цілеспрямовані спроби авторів-документалістів спроектувати образ Агатангела Кримського на ототожнення автообразу (образу свого) і гетерообразу (образу іншого). Зауважимо, що в градуальній структурі гетерообразу, на відміну від утрадиційнених для українців остраху й застороги у ставленні до «чужого», для видатного вченого домінує сегмент «інший», взаємодія з яким – нові можливості, тому Кримський завжди зацікавлено вступав у мультикультурний діалог – науковий, мистецький, повсякденний. Творці іміджевих медіапродуктів використовують як потужний аксіологічний та ідеологічний інструмент свідомо обрану україноцентричність геніального сходознавця на тлі його неукраїнського походження. Лінгвоімагологічна рецепція постаті Агатангела Кримського в документалістиці оприявнює ще не досліджені аспекти світоглядного й наукового універсализму вченого, відкриває нові перспективи для лінгвістичних та наукознавчих студій.

Богдан С. Епістолярні діалоги Лесі Українки як джерело реконструкції стереотипів міжособистісної комунікації та образів комунікантів: Агатангел Кримський. *Леся Українка і сучасність*: Зб. наук. пр. 2008. Т. 4, кн. 2. С. 315–337.

Брик М.М. Вербалізація варіантів сприйняття образу Туреччини представниками російської та англійської лінгвокультур (на матеріалі романів письменників-білінгвів): Дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2020.

Иванова Л.П. Имагология как новое направление в лингвистике. *Мова і культура*. 2012. Вип. 15, т.6. С. 73–76.

Иванова Л.П. Лингвоимагология как краеугольный камень теории коммуникации и практические основы межкультурного общения. *Коммуникативные исследования*. 2014. № 1. С. 9–16.

Камалова С.Д. Образ «чужих» в мультикультурной литературе с позиции лингвистической имагологии (на материале англоязычной художественной литературы о палестино-израильском конфликте): Дисс. ... канд. филол. наук. Москва, 2020.

Східні традиції державотворення. *Наукова серія: Світові традиції державного управління*: Науковий збірник на честь 150-ї річниці від дня народин Агатангела Кримського / Омельчук В. В. (кер. авт. кол.) та ін. Київ : Прометей, 2020. Вип. IX.

Тупчії О.В. Образ Англії в російській мовній свідомості кінця XVI – першої половини XIX ст.: лінгвоімагологічний аспект: Дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2018.

REFERENCES

Bohdan, S. (2008) Lesia Ukrainka's epistolary dialogues as a source of reconstruction of stereotypes of interpersonal communication and images of communicators: Ahatanhel Krymskyi. *Lesia Ukrainka i suchasnist*. vol. 4, b. 2, 315-337 (in Ukr.).

Bryk, M.M. (2020). Verbalization of variants of perception of the image of Turkey by representatives of Russian and English linguistic cultures (based on the novels of bilingual writers): Dys. ... kand. filol. nauk. Kyiv (in Ukr.).

Ivanova, L.P. (2012). Imagology as a new direction in linguistics. *Mova i kultura*, 15, 6, 73-76 (in Rus.).

Ivanova, L.P. (2014). Linguistic imagology as a cornerstone of the theory of communication and practical foundations of intercultural communication. *Kommunikativnye issledovaniya*, 1, 9-16 (in Rus.).

Kamalova, S.D. (2020). The image of “strangers” in multicultural literature from the standpoint of linguistic imagology (on the material of English-language fiction about the Palestinian-Israeli conflict): Diss. ... cand. philol. sciences. Moscow (in Rus.).

Omelchuk, V. V. (ed.) (2020). Eastern traditions of state formation *Naukova serija: Svitovi tradytsii derzhavnoho upravlinnia: Vyp. IX: Naukovyi zbirnyk na chest 150 richnytsi vid dnia narodyn Ahatanhela Krymskoho*. Kyiv (in Ukr.).

Tupchiy, O.V. (2018). The image of England in the n language consciousness of the late XVI – first half of the XIX century: linguoimagological aspect: Dis. ... cand. philol. science. Kyiv (in Ukr.).

Статтю отримано 29.11.2021

Anhelina Ganzha

LINGUOIMAGOLOGICAL RECEPTION OF THE FIGURE OF A. KRYMSKYI IN DOCUMENTARY FILM SPACE

The article proposes the author's linguoimagological reception of the figure of Ahatanhel Krymskyi in documentary media products "Crimean tome" (2013), "Ahatanhel Krymskyi. Writing history" (2018), "Ahatanhel Krymskyi. From memories of a true friend" (2021).

The key concepts of linguoimagology – the self-image (the image of «one's own») and the hetero-image (the image of «others») – are the basis of linguistic imagological interpretation of the text and highlight the specifics of the linguistic picture of the human world. In the researched media products we record purposeful attempts of documentary authors to project the image of Ahatanhel Krymskyi on the identification of self-image (image of one's own) and hetero-image (image of another). Note that in the gradual structure of the heteroimage, in contrast to the traditional for Ukrainians fear and caution in relation to «foreign», for a prominent scientist dominates the segment of «other», interaction with which – new opportunities, so Krymskyi always interested multicultural dialogue – scientific, artistic, everyday. The creators of image media products use as a powerful axiological and ideological tool the deliberately chosen Ukrainocentrism of the genius orientalist against the background of his non-Ukrainian origin. Linguoimagological reception of the figure of Ahatanhel Krymskyi in documentaries reveals as yet unexplored aspects of the worldview and scientific universalism of the scientist, opens new perspectives for linguistic and scientific studies.

Keywords: linguoimagology, Ahatanhel Krymskyi, mediaproduct, image, self-image, hetero-image, multicultural language personality.